

Tabelul nr. 1. PISA vs. Evaluarea Națională

Caracteristici	PISA	Evaluarea Națională
Focalizare	Lectura ca probă distinctă a evaluării PISA	Lectura ca parte componentă a probei de limba și literatura română (Evaluare Națională), diferențiată formal în cadrul subiectului
Specificitatea itemilor	Corelare item – proces de lectură	Itemi compoziți care includ elemente de lectură, redactare, punctuație, ortografie etc.
	Itemi validați științific ce implică și evaluarea competențelor de nivel înalt	Itemi repetitivi, lipsiți de relevanță pentru evaluarea competențelor de nivel înalt
Contextualizarea evaluării	Scenarii relevante care dau sens lecturii textelor	Lectură decontextualizată: textul reprezintă un suport pentru sarcini de evaluare a altor competențe
Tipologia textelor și a tematicilor	Texte suport nonliterare, surse multiple, texte continue și discontinue, variate	Texte suport literare și nonliterare, doar continue
Suport	Evaluare digitalizată	Corectură digitalizată din iulie 2024
Aprecierea răspunsurilor și raportarea rezultatelor	Ghid de codificare detaliat	Barem de evaluare succint
	Instrucțiuni de codificare focalizate pe procesele de lectură	Barem cu specificații compozite (competențe și conținuturi) și alocări arbitrare
	Fidelitatea evaluării prin introducerea unui scor înalt de fiabilitate la fiecare item	Fidelitatea evaluării prin cerința unei diferențe mai mici de un punct între evaluatori, la nivel global
	Cursuri de instruire a evaluatorilor realizate la standardele OECD	Instruire limitată a evaluatorilor
	Bază de date extinsă, cu accesarea rezultatelor pe itemi și procese	Absența unor date specifice dincolo de scorul global

Dacă PISA urmărește să se poată plia pe specificul oricărei țări, fiind în acord cu cele mai recente studii, Evaluarea Națională este autohtonă, este un ecou al sistemului românesc de educație. În cadrul PISA, importanța acordată rafinării competențelor de lectură este concretizată în desfășurarea unei probe distincte, deoarece lectura este considerată cheia către inserția socială, către succesul în plan academic, dar și în plan personal. În sistemul de evaluare românesc, lectura ocupă un loc mai puțin important, fiind o parte componentă a probei scrise de limba și literatura română; în plus, itemii de lectură se combină în mare măsură cu alte componente.